Бишкек шаары

2011-жылдын 2-ноябры N 692

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ОКМОТҮНҮН ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасында сандариптик

телерадиоберvvго отvv жонvндо

Сандариптик телерадио берvvго отvv жана Кыргыз Республикасынын калкын маалыматтык камсыздоо максатында Кыргыз Республикасынын Окмотv токтом кылат:

1. Тиркелгендер бекитилсин:

- Кыргыз Республикасында сандариптик берvvго отvv программасы (мындан ары - Программа);

- Жыштык болүктөрүн пайдалануу тартиби (мультиплекстер);

- Кыргыз Республикасында санариптик берүүгө өтүү Программасын ишке ашыруу боюнча иш-чаралардын планы (мындан ары - Иш-чаралар планы).

2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик байланыш агенттиги:

- "Кыргызтелеком" ачык акционердик коомуна Кыргыз Республикасынын бардык аймагында сынаксыз жер үстүндөгү санариптик эфирдик телерадио берүүнү киргизүү үчүн төрт жыштык болүктөрүн болсун, анын ичинде социалдык пакеттин программаларын берүү үчүн, бир жыштык болгун ыйгарсын;

- 2011-жылдын 1-сентябрынан тартып аналогдук телеберүүлөр үчүн радиожыштыктарды берүүнү токтотсун;

- "Кыргызтелеком" ачык акционердик коомунун курамынан телекөрсөтүү жана радиоөктүрүү радиорелейлик магистралдар республикалык өндүрүштүк бирикмеси болунгон учурда телерадиопрограммаларды берүүгө арналган, алардын ичинде санариптик берүүлөр үчүн арналган жыштык болүктөрүн жана ыйгарууларды жаңы түзүлгөн юридикалык жакка бекитип берсин, ошондой эле ага Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тиешелүү лицензияларды берсин.

3. "Кыргызтелеком" ачык акционердик коому на:

- Баткен облусунун калкынын аз камсыздалган катмарларына таратылып берилген 20000 гранттык ресиверлердин социалдык пакеттин программаларын кабыл алуусун, же аларды акысыз алмаштырууну камсыз кылсын;

- 2013-жылга чейин Кыргыз Республикасынын калкынын 95 пайыздан кем эмеси социалдык пакетти кабыл алуу мумкунчулугун камсыздасын;

4. Министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин, администрациялык ведомстволордун, жергиликтуу мамлекеттик администрациялардын жана жергиликтуу оз алдынча башкаруу органдарынын жетекчилери бул токтом менен бекитилген Программаны жана Иш-чаралардын планын аткарууну камсыздашсын.

5. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Окмотунун Аппаратынын транспорт, курулуш, коммуникациялар жана озгочо кырдаалдар болумдно жуктолсун.

6. Бул токтом расмий жарыяланган кундон тартып кучуно кирет.

Кыргыз Республикасынын

Биринчи вице-премьер-министри,

Премьер-министрдин милдетин аткаруучу О.Бабанов

Кыргыз Республикасынын Окмотунун

2011-жылдын 2-ноябрындагы

N 692 токтому менен

бекитилген

Жыштыктарды болуштурууларду

(мультиплекстерди) пайдалануу

ТАРТИБИ

□□□

 жыш- аук- дык лема- жеке ТВ леком" чv

 тыктык ционпакет ларын компа- ААКсы теле-

 болvv- vчvн чечvv ниялары корсо-

 лордvн tvv

 жалпы каналы

 саны

Баткен 14 3 1 2 1 1 3 1

Баткен 1, Ош 23 7 1 2 1 2 3 1

 Жалал-Абад 24 7 1 2 1 2 3 1

 Жалал-Абад 24 7 1 2 1 2 3 1

 Талас 30 7 1 2 1 2 3 1

 Чүй 19 6 1 2 1 2 3 1

 Нарын 49 9 1 2 1 2 3 1

 Нарын, 52 10 1 2 1 2 3 1

 Ысык-Көл

Ысык-Кол	51	10	1	2	1	2	3	1

Ысык-Кол	27	9	1	2	1	2	3	1

(*) Аймак - Кыргыз Республикасынын радио жыштык болvvлор пайдаланылган аймагындагы облустар

Кыргыз Республикасынын Окмотvнvн

2011-жылдын 2-ноябрындагы

N 692 токтому менен

бекитилген

Кыргыз Республикасында санариптик берvvго

отvv программасын ишке ашыруу боюнча

ИШ-ЧАРАЛАРДЫН ПЛАНЫ

N	Иш чаралар	Ишке ашыруу булактары	Каржылоо чаралары	Ишке ашыруу жыйынтыктар	Кvтvлгон чиликтvv	Жоопкер-моонотv аткаруучулар

1-этап. Санариптик берvvнv онvктvрvv vчvн платформа тvзvv

1 Берvvчvлор Октябрь, Талап "174-23 КР Окмотvнvн ТКМ, МБА

vчvн 2011-жыл кылынбайт ОМГци "174-230 МГц

лицензия 470-862 МГц и 470-862

жана жыштыкта жер МГц жыштыкта

операторлор vстvндогv жер

vчvн жыштык санариптик vстvндогv

алууга эфирдик санариптик

сынактын берvv vчvн эфирдик

шартын радиожыштык- берvv vчvн

аныктоо ты колдонуу радиожыштык-

укугуна ты колдонуу

сынак укугуна

откорvv сынак

туурасында" откорvv

токтомунун тууралуу"

долбоорун токтому

иштеп чыгуу

2 Жер Санарип- Талап КР НПА Тиешлvv ТКМ, МБА

vстvндогv тик кылынбайт инвентарлаш- нормативдик

санариптик бервvго тыруу, зарыл укуктук

эфирдик отvvнvн болгон актыларды

бервvнv бардык учурда иштеп чыгуу

киргизvv мезги- нормативдик зарылчылы-

vчvн Кыргыз линде жана укуктук гында

Республика- актыларды

сынын кайра иштеп

мыйзамдарын чыгуу

инвентариза-

циялоону

жvргvзvv

3 Жыштыктарды Санарип- МБА "Женева-06" Санариптик МБА

ыйгаруунун тик бюджети- планынын бервv vчvн

планын иштеп бервvго нин базасында жыштыктарды

чыгуу отvvнvн чегинде жыштыктарды ыйгаруунун

бардык ыйгаруу макулдашыл-

мезги- планын иштеп ган планы

линде чыгуу

4 КР калкын Дайыма Талап STB Сертификат МБА

сапаттуу топ кылынбайт сертификатын бервv

бокс минималдык

торчолору техникалык

менен талаптарга

камсыздоо ылайык

(STB) уюштуруу

2-этап. Сынактарды откорvv

5 Санариптик 2012- Катышуу- Санариптик Санариптик ТКМ, МБА

жыштык алуу жылдын чулардын бервvго бервvго

vчvн сынак 4-квар- каражаты- сынак жыштык алуу

талы нын откорvv vчvн

эсебинен талапкерлер-

ди аныктоо

6 Социалдык 2011- Талап Социалдык Социалдык Мада-

пакет жылдын кылынбайт пакеттин пакеттин ниятмин

программасын 3-квар- программала- программала-

аныктоо талынын рынын рынын

аягына тизмесин тизмеси

чейин аныктоо жана

бекитvv

3-этап. Санариптик бервv тармагын онvктvрvv

7 Санарип 2014- ТКМ, МБА Ушул КР аймагын ТКМ, МБА

берvv жыл, бюджети- программага санариптик

тармагын июль нин ылайык эфирдик

онvктvрvv чегинде санариптик берvv менен

берvvнv камтуу

онvктvрvvнv камсыз кылуу

8 Кыргыз Январь, Республи- Мамлекеттик Контентти Мада-

тилиндеги 2012-жыл калык программа- онvктvрvv, ниятмин,

контент бюджет, ларды кыргыз маалыматтык КТРК

tvзvvго инвести- тилинде коопсуздукту (макул-

мамлекеттик ция, tvзvv камсыз кылуу дашуу

заказды донорлор боюнча),

жайгаштыруу насыялары ЭлТР

(макул-

дашуу

боюнча)

9 Контент- Дайыма Талап Телекорсотvv ТВ Мада-

провайдер- кылынбайт программала- программа- ниятмин,

лерди рынын лардын КТРК

стимулдаш- контентин контентин (макул-

тырган онvктvpvv кобойтvv дашуу

НПАларды vчvн шарт боюнча),

иштеп чыгуу tvзvv ЭлТР

(макул-

дашуу

боюнча),

Финмин

10 Kvнv-tvнv 2012-жыл Республи- Кыргыз Кыргыз Мада-

кыргыз калык тилинде тилиндеги ниятмин,

тилинде бюджет, контент контентти КТРК

мультиплика- инвести- тvзvv кобойтvv (макул-

циялык, ция, дашуу

фильмдик, донорлор боюнча),

музыкалык насыялары ЭлТР

канал тvзvv (макул-

дашуу

боюнча)

11 КР Дайыма ТКМ, МБА, Абоненттик Минималдуу ТКМ,

санариптик МСК терминалды талаптарга МБА,

телекорсотvv бюджети- жана жооп МСК, МБК

колдонмоло- нин санариптик бербеген

рун жана чегинде бервvдогv абоненттик

санариптик телевизор- терминалдар-

бервvдогv лорду ташып ды сатып

телевизор- кирvvдо жана келvv

лорду ташып ондvрvштv коркунучун

кирvvнv жонго азайтуу, КР

стимулдаш- салуучу аймагында

тыруу жана НПА иштеп абоненттик

ондvрvv vчvн чыгуу терминалдар-

ынгайлуу ды ондvрvvго

шарт тvзvv салыктык

 женилдиктер-

 ди бервv,

 санариптик

 бервvго отvv

 моонотvн

 кыскартуу

 ж.б.

4-этап. Санариптик бервvго отvvнv жыйынтыктоо

12 Санариптик 2015-жыл ТКМ, МБА Кvнvмдvк Санариптик ТКМ, МБА

 бервvнv бюджети- кырдаалга бервvго отvv

 киргизvvнv нин баа берип, аяктады

 жыйынтыктоо эсебинен санариптик

 боюнча бервvнv

 чараларды киргизvvнv

 иштеп чыгуу оз убагында

 жана бvтvрvv

 кvнvмдvк чараларын

 кырдаалды иштеп чыгуу

 анализдоо

13 Кыргыз 2013- Республи- Калктын Маалыматтык Соцкор-

Республика- жылдын калык алсыз коопсуздукту гоомин,

сынын 31- бюджет катмарына камсыз кылуу Финмин,

калкынын декабры- санариптик ТКМ,

социалдык на чейин берvvго Мада-

алсыз кирvv ниятмин,

катмарын мvмкvндvгvн МБА

колдоо тvзvп берvv

боюнча боюнча

маселени механизмдер-

иштеп чыгуу ди жана

чараларды

аныктоо

□□□

ТКМ - Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникация-

лар министрлиги;

МБА - Кыргыз Республикасынын Окмотуно караштуу Мамлекеттик

байланыш агенттиги;

Маданиятмин - Кыргыз Республикасынын Маданият министрлиги;

КТРК - Кыргыз Республикасынын Коомдук телерадиоберуу корпо-

рациясы;

ЭлТР - ЭлТР - Коомдук телеберуу" Кыргыз Республикасынын те-

лерадиоберуу компаниясы;

Финмин - Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги;

МСК - Кыргыз Республикасынын Окмотуно караштуу Мамлекеттик

салык кызматы;

МБК - Кыргыз Республикасынын Окмотvно караштуу Мамлекеттик

бажы кызматы.

Кыргыз Республикасынын Окмотvнvн

2011-жылдын 2-ноябрындагы

N 692 токтому менен

бекитилген

Кыргыз Республикасында санариптик

телерадиоберvvго отvvнvн

ПРОГРАММАСЫ

1. Киришvv

2. Терминдер жана аныктамалар

3. Программанын артыкчылыктары жана санариптик корсотvvго отvvнv

аныктаган факторлор

4. Кvндолvк кырдаал

5. Максат

6. Милдеттер

7. Ишке ашыруу чаралары

8. Ресурстук камсыз кылуу

9. Kvtvлгон натыйжалар

10. Корутунду жоболор

1. Киришvv

Телекорсотvv жана радиоуктуруулар калктын экономикалык активдvvлvгvно жана руханий онvгvvсvно, жарандык коомдун институттарынын онvгvшvно жана социалдык стабилдvvлvкко таасир бервvчv эн маанилvv массалык маалымат каражаттары болуп саналат.

Телерадиобервvлордv онvктvрvv адам эркиндигин жана конституциялык укукту, массалык маалыматты тен алууну, улуттун маданий мурастарын, анын тарыхый каада-салттарын, коомдук жашоонун ченемдерин сактоону, патриоттуулукка тарбиялоону жана моралдык баалуулуктарды коргоону камсыз кылууга багытталган.

Учурда дvйно санарип корсотvvго отvп жатат, ал азыркы аналогдук корсотvvлого караганда коп артыкчылыктарга ээ. Кыргыз Республикасы катышкан "РКР Женева ш. 2006" Радиобайланыш аймактык конференциясынын (мындан ары - Женева-06 планы) чечими менен бекитилген макулдашуу жана 174-230 жана 470-862 МГц жыштыгындагы vн жана телекорсотvv бервvлорvнvн планы санарип корсотvvлорго отvvнv 2015-жылдын 17-июнунда бvтvрvvнv караган. Бул моонот аяктаганда аналогдук телекорсотvv

каналдарынын жыштыктары эл аралык коргонуусун жоготот.

Санарип телекорсотvv корvнvштvн сапатын бир кыйла жогорулатууга, программалардын санын кобойтvvго, корсотvvлордv ар кандай интерактивдик мультимедиялык тейлоолор менен толуктоого мvмкvндvк берет.

Кыргыз Республикасына санарип телекорсотvvлорvн киргизvv зарылчылыгы бир гана радиожыштыктагы спектрдин жетишсиздигинен жана коомчулуктун осvп жаткан талабынан эмес, бирдиктvv жалпы европалык жана дvйнолvк стандартты жана жер vстvндогv санарип бервv тутумун киргизvvго болгон тенденциянын кvчошv менен шартталат.

Кыргыз Республикасы vчvн жер vстvндогv санарип бервvсvн тезинен киргизvv маанилvv, антпесе чектеш аймактарда телекорсотvv станцияларынын жыштыктарын ыйгарууну координациялоодо кыйынчылыктар коркунуч туудурат. Жер vстvндогv санарип бервvсvно убагында отvv камсыз кылынбаса, анда чек арада жайгашкан райондордо аналогдук телекорсотvvлордv токтотууга мажбур болуу коркунучу бар, ал эми бул райондордо олконvн калкынын басымдуу болvгv жашайт, демек бул анын маалыматтык коопсуздугуна таасир берет. Ошондой эле санариптик телебервvго отvvнv кечендетvv коомчулуктун социалдык талаптарын канааттандырууда терс таасирин тийгизиши мvмкvн.

Санариптик телепрограммаларды кабыл алууга отvv учурунда Программанын максаттарына жетvvдогv негизги коркунуч фактору телекорсотvv бервv абоненттерин санариптик кабыл алуу жабдуулары менен камсыз кылуу болуп саналат. Программа бvтоорv менен кандайдыр бир аймакка кабыл алуу жабдууларын камсыз кылуу жетишсиздиги аналог телеканалдарын очvрvп салууга мvмкvндvк бербейт, ошондуктан, параллель тvрдо аналогдук жана санарип телекорсотvvсvн колдонуу зарылдыгы келип чыгат, бул олконvн казынасынан кошумча чыгымдарга алып келет жана радиожыштык спектрин таасирдvv колдонууну чектейт. Санариптик бервvнv Баткен областына киргизvv пилоттук долбоору, калкты кабыл алуу жабдууларын сатып алууга тvрткv бервv санариптик пакетте кызыктуу телекорсотvv программаларынын болушу маныздуу фактор экендигин корсотvvдо.

Коркунучту азайтуу максатында калктын арасында санариптик телекорсотvvнv киргизvvнvн бардык маселелерин тvшvндvрvv иштерин жvргvзvv пландаштырылып

жатат, аларга ар бир региондо санариптик бервvго отvvнvн тартиби, этаптары жана мооноtv туурасында маалымдалууда. Мындан сырткары, санариптик телеканалдарды кабыл алуу блогу менен жабдылбаган телекорсотvvнv кабыл алуу жабдууларын сатып алууга карата чектоолордv киргизvv боюнча иш-чаралар комплекси иштеп чыгуу пландаштырылууда.

Кыргыз Республикасында санариптик бервvго отvv программасын (мындан ары - Программа) иштеп чыгууда Баткен областында санариптик бервvнv киргизvv боюнча пилоттук долбоорду ишке ашыруу учурунда келип чыккан кырдаалдар кылдаттык менен анализденип чыкты, санариптик бервvнv киргизvv боюнча башка олколордvн тажрыйбасы vйронvлvп, бул тvйvндvк маселелерди аныктоого, аларды чечvvнvн ыкмаларын жана мооноттopvн, программанын катышуучуларын аныктоого, Программаны ишке ашырууну план графигин тvзvvго жана башкысы, жер vстvндогv санариптик телекорсотvvнvн стандарттарын аныктоого мvмкvндvк берди.

Сунушталган чечимдер олкодогv санариптик телебервvго отvv моонотvн 4 жылга чейин кыскартат жана бервvнvн аналогдук тармагын колдоо менен мамлекеттик казынанын каражатын vномдойт. Мындан сырткары, бервvнvн тармагына жаны технологияларды акырындап киргизvv менен телерадио бервvлордvн жалпы тармагын ургалдуу онvктvрvv vчvн база тvзот.

Белгиленген моонотто санариптик бервvго отvvнv камсыз кылуу максатында жер бетиндеги санариптик эфирдик бервv vчvн радиожыштык ресурсун сынак аркылуу, бул сынакта женип чыккан оператор санариптик бервv тvйvнvн 2013-жылдын 31-декабрына чейин DVB-T2 санариптик телебервv стандартында же болбосо жыштык ресурсун, тармакты курууга арналган каржы каражаттарды экономдоо, ресивердин баасы боюнча коз карашта алганда DVB-T2га караганда кобvроок натыйжалуу, ошондой эле айтылган стандарттан сапаттуураак стандартта, куруп бvтvшv керек деген шартта болvп бервvнv караштыруу зарыл.

Эгер бул сынактан женип чыккан оператор кандайдыр бир себептерден улам сынактын шартында коюлган моонотто коюп бvто албаса же баш тартса, анда санариптик телебервvго отvv моонотv vзгvлтvкко учуроо коркунучу бар.

Ушуга байланыштуу, санариптик телебервvго киргизvvнv тездетvv, санариптик телебервvго отvvнvн моонотvндо бvтпой калуу коркунучун басандатуу, маалыматтык

коопсуздукту камсыз кылуу максатында, башка бир дагы байланыш операторунда "Кыргызтелеком" ААКсы (мындан ары - "Кыргызтелеком" ААКсы) сыяктуу инфраструктурасы жок экендигин эске алып, программа тарабынан мамлекеттик пакети бар бул акционердик коомго эч кандай конкурсу жок эле Кыргыз Республикасынын бvт аймагы боюнча жер vстvндогv эфирдик бервvлордvн санариптик тvйvнvн куруу vчvн vч жыштыкты болvп бервv каралган.

Мында, "Кыргызтелеком" ААКсына бир катар шарттар коюлууда, алардын ичинде Баткен облусунун аз камсыз болгону калк катмарына болvнvп берилген социалдык пакеттеги 20000 (жыйырма мин) гранттык ресивер менен камсыз кылууну же алмаштырып бервv.

Социалдык пакетти корсотvv vчvн "Кыргызтелеком" ААКсына бир жыштык болvнот.

Мындан сырткары, Кыргыз Республикасынын интеллектуалдык потенциалын жогорулатуу максатында билим бервv телекорсотvvнv киргизvvнvн маанилvvлvгvн эске алып, бир жыштык Кыргыз Республикасынын аймагына билим бервv каналын киргизvv vчvн калтырылды, бул Эл аралык электрбайланыш союзу менен биргелешип ишке ашырылып жаткан "Тоолуу рельефтvv мамлекеттеги санариптик бервvнvн интерактивдик мультимедиялык тvйvнv" пилоттук долбоорун киргизvvнvн натыйжасында болvнvшv мvмкvн.

Кыргыз телекорсотvv рыногун сактап калуу максатында, иштеп жаткан эки жыштыктуу бервvнv жеке телекорсотvvлордv бервvчvлорго бекитип бервv зарыл. Операторду тvзvv жолу менен жеке телекорсотvvлордv бервvчvлор эки мультиплексти тvзvv, анын аркасынан Кыргызстандагы жеке телеберvvлордv онvктvрvv жылдарында толтурулган бардык чыгармачыл жана техникалык потенциалды сактап калуу мvмкvнчvлvгvно ээ болушат.

2. Терминдер жана аныктамалар

Откоол мезгил - аналогдук станциялар акырындап санариптик станцияларга отvv учурундагы мезгил;

социалдык пакет - Кыргыз Республикасынын Окмотv тарабынан бекитилген, мамлекеттик бюджеттен же жергиликтvv оз алдынча башкаруу органдарынын бюджетинен каржыланган жана калк vчvн акысыз таратылган программалардын пакети;

H.264 (MPEG-4) - кысуу стандарты;

DVB-T - Digital Video Broadcasting - Terrestrial. Санариптик бервvнvн эфир аркылуу чыгуу стандарты. Сигналдарды бервv жер vстvндогv бервvчv станциялар аркылуу ишке ашырылат. Абоненттик жабдуу санариптик белгини болмолvк же сырткы антенна аркылуу кабыл алат;

санариптик телекорсотvv колдонмо (Set-top-box, STB) - бул DVB сигналын кабыл алуучу, иштеп чыгуучу жана аналогдук формага айлантуучу телекорсотvvнv кабылдагычка ылайыктоочу абоненттик тvзvлvш. Сыртынан телевизорго туташтырылган спутниктик телевизор тюнерине окшоп кетет. Озvнvн англис тилдеги аталышын set-top box (телевизордогу куту) телевизордун vстvндо же алдында жайгашкан ордунан улам алган, ошондой эле, интеграцияланган декодер-кабыл алгыч деп аталат (IRD). Санариптик телекорсотvv колдонмонун негизги милдети - аудиовизуалдык сигналды кабыл алуу, иштеп чыгуу жана телевизорго чыгууга мvмкvндvк бервv;

шарттуу кирvv тутуму - акы толоочv контенттин корvvсvн чектоо vчvн программалык-аппараттык комплекс, ошондой эле, эфирдик, спутниктик жана башка телекорсотvv программалары аркылуу жайылтылып жаткан аудиовизуалдык жана башка кабарларды, материалдарды коргоонун техникалык каражаты;

транспорттук тармак - мультипротоколдук маалыматтарды жеткирvvнv камсыз кылган телекоммуникациялык тармак, эреже катары кабелдик, радиорелейлик, оптоволокондук жана спутниктик байланыштан, ошондой эле, багыттагычтан жана мультиплексордон турат;

оператор - озvно таандык болгон электрбайланыш тvйvнvн иштеткен, чыныгы убакыт режиминде эфирдик, кабелдик жана спутниктик байланыш каналдары аркылуу программалардын сигналдарын жайылтуу vчvн багытталган байланыш линиясынан турган технологиялык тутуму бар юридикалык же физикалык жак;

бервччv - ММК статусу бар, бервv желеси боюнча жайылтууга багытталган, ондvрvшко, монтаждоонун ондvрvшvно лицензиясына негизделген жана телекорсотvv жана vн программаларын эфирге убактысы менен чыгарып турган, жана аудиовизуалдык маалыматты берип турган юридикалык жак;

мультиплексор - бир нече телекорсотvv программаларынан турган бир санариптик пакетти (мультиплекс) тvзгон жабдуу. Ошондой эле, санариптик пакетке колдонуучунун маалыматтары, программалык камсыз кылуунун жанылоолору, сервистик тиркемелердин маалыматтары жана башка маалыматтар кириши мvмкvн. Скемблер менен телекорсотvv программаларын пайдаланууда санариптик пакет шифрленген тvрдо болот жана акы толоочv контенттин кирvvсvн чектеп турат;

мультиплекс - бир телекорсотvv каналынан берилип жаткан, бир санариптик пакетке бириккен бервччv программалардын жыйындысы;

РМТР РОБ - радиорелелик магистралдарынын телекорсотvv жана радиоуктуруу боюнча республикалык ондvрvштvк бирикмеси;

мультимедиялык - бервvнvн колдонуучуларына кошумча кызматтарды сунуш кылуучу бервv тутумунун касиеттери (мисалга, Интернетке кирvv, суроо боюнча видео ж.б.);

кайчылаш канал - телекорvччvдон операторго жана бервччvго болгон байланыш каналы. Кайчылаш канал vн, видео жана тиркемелердин негизинде болот;

абоненттер - акы толонvччv программаларга жазылгандар;

санариптик пакет - санариптик телекорсотvv жана vн программалары, ошондой эле, маалыматтар жана кошумча кызматтар, булар мультиплексация аркылуу бир санарип пакетине бириктирилип, бир жыштыктан чыгышат;

интерактивдvvлvк - телекорvvчvнvн ар кандай шаймандардын жардамы менен бервvнvн активдvv катышуучусу болуу мvмкvнчvлvгv. Учурда интерактивдvvлvк СМС добуш бервvcv, СМС чат, тvз эфирде студияга телефон чалуулар, абоненттер менен WEB-сайт программасы аркылуу кызматташуу аркылуу ишке ашырылууда. Интерактивдик кызматтарга vчvнчv оператор аркылуу акы толоп кирvv чектоо фактору болуп саналат. Кайчылаш каналдын болушу интерактивдик тиркемелерди олуттуу онvктvрvшv мvмкvн;

SFN - Single-frequency (Бир жыштыктуу тармак) - DVB-T2 тармагындагы бир санариптик пакетти берип жаткан бервvчvлор бир жыштыкта иштеп баштайт. Мындай чечим радиожыштыктуу спектрди туура пайдаланууга мvмкvндvк берет, бирок тармакты пландаштырууда, бервvнv жабдуу жана абоненттик терминал маселелеринде кылдаттык мамилени талап кылат.

SFN тармагындагы куруунун негизги техникалык кыйынчылыктары бервvчvлордv бир жыштыкта синхрондоштуруу жана абоненттик терминалдарда жанырыктын пайда болушу;

MFN - Multi-Frequency Network (коп жыштыктуу тармак) - DVB-T2 тармагы, анда ар бир бервvчv vчvн жекече жыштыктар пайдаланылат.

3. Программанын артыкчылыктары жана санариптик

корсотvvго отvvнv аныктаган факторлор

Санариптик телеберvvго отvv процесстин катышуучуларынын мvмкvнчvлvкторvно урунттуу таасир тийгизvvчv бир катар факторлор менен аныкталат: мамлекет, операторлор, берvvчvлор жана калк.

Кыргыз Республикасынын Окмотv томонкvлорго кызыкдар:

- санарип берvvсvно ийгиликтvv отvvго;

- жалпысынан санарип берvvсvнvн жана телекоммуникациясы рыногунун онvгvшvно;

- калктын маалымат алуусун камсыздоого;

- олконvн маалыматтык коопсуздугуна.

Операторлор томонкvлорго кызыкдар:

- тейлоосvн кенейтип, алардын атаандаштыкка жондомдvvлvгvн которо турган жаны технологияларга;

- телекоммуникация тармагындагы узак мооноттогv бизнеске.

Берvvчvлор томонкvлорго кызыкдар:

- эфирдик убакыттын кобойvшvно;

- бервvнvн камтылышынын кенейишине;

- жабдуулар жана кызмат корсотvvлор рыногунун онvгvшvно;

Калк томонкvлорго кызыкдар:

- программалардын кобойvшvно жана сапатынын жакшырышына;

- кошумча интерактивдик кызматтарды алууга.

Мына ушул факторлордон улам, санарип бервvсvно отvv программасы санарип телеберvvсvн онvктvрvv vvvн рынок шартын тvзvvго жана стимулдаштырууга багытталган жана томонкv артыкчылыктарды аныктайт:

- мамлекеттик бюджеттин эсебинен бардык санариптик телекорсотvv колдонмолорун сатып алуунун максатка ылайыктуу эместиги. Калктын алсыз катмарын даректvv колдоо;

- санариптик бервvнvн рыногун онvктvрvv vvvн жагымдуу ченемдик-укуктук базаны тvзvv;

- санариптик бервvнvн операторлорун сынак аркылуу тандап алуу;

- санариптик бервv vчvн ата мекендик ондvрvvчvлордvн жабдууларын жана тейлоолорvн колдоо;

- санариптик телекорсотvvнvн кызматтарын пайдалануу жана смарт-карталарды сатып алууда чыгымдарды кыскартуу боюнча калк vчvн жагымдуу шарт тvзvv.

4. Kvндолvк кырдаал

1) Ченемдик укуктук база

Телекорсотvv тармагындагы ченемдик-укуктук база Кыргыз Республикасынын томонкv мыйзамдары менен жонго салынат:

- "Телекорсотvv жана радиобервvлор жонvндо";

- "Электр жана почта байланышы жонvндо";

- "Лицензия бервv жонvндо";

- "Маданият жонvндо";

- "Массалык маалымат каражаттары жонvндо".

2) Телекорсотvv тармагы

Кыргызстандын телекоммуникациялык кызматтар рыногунда теле жана радио программаларын жайылтуу боюнча 52 оператор иштейт, алардын ичинде телерадиоберvv - 7, радиоберvv - 23, телеберvv - 22.

"Кыргызтелеком" ААКсы республикадагы улуттук байланыш оператору болуп саналат. Анын филиалы - Радиорелейлик магистралдарынын телекорсотvv жана радиоуктуруу боюнча республикалык ондvрvштvк бирикмеси, ал телекорсотvv программаларын эфирден кетирет жана жайылтат: "Коомдук 1-канал" калктын камтылышы - 99,6%, "Биринчи канал" (ОРТ) - калктын камтылышы - 84,6%,"Россия" (РТР) - 78,5%, ЭлТР - 68%, жана радиопрограммалар: I РВ - 95,8%; II РВ - 95%.

Мындан сырткары коммерциялык 41 телерадиокомпания бар, алардын ичинен:

Баткен области - 4;

Жалалабад области - 4;

Ысык-Кол области - 9;

Нарын области - 3;

Ош области - 1;

Талас области - 4;

Чуй области - 1;

Бишкек шаары - 8;

Ош шаары - 7.

Жетүүгө кыйын болгон калктуу конуштардын аймактарында берүүнүн кыйындыгынан улам, коммерциялык телерадиокомпаниялар оз программаларын республиканын шаарларында жана областтык борборлорунда жайылтууда.

Акыркы мезгилдеги аналогдук телекорсотуу боюнча жетишкен негизги натыйжалар:

- мамлекеттин калктуу конуштарынын копчулук болгу "Коомдук 1-канал" телекорсотуу программалары менен камтылган, 57 калктуу конушта бул программанын корсотуучу жургузулбойт;

- республиканын копчулук болгу 3-4 телекорсотуу каналдары менен камтылган ("Коомдук 1-канал", ЭлТР, ж.б.)

- Бишкек шаарында 18 телекорсотvv каналы иштесе, Ош шаарында 11 канал иштейт.

Аналогдук телекорсотvvлордvн жалпы саны 150 бирдикке жетет. Кошумча кубаттуулугу азыраак 361 автоматтык телекорсотvv ретрансляторлору пайдаланылат.

3) Телекорсотvv кызматтарын пайдалануу мvмкvнчvлvгv

Мамлекеттеги эксперттердин баалары боюнча 1,2 млн. телекорсотvvнv кабыл алгычтар бар, алардын негизги болvгvн эскирген vлгvлор тvзот.

Кыргызстанда телекорсотvvнv кабыл алгычтарды жасоочу ондvрvvчvлор жок. Импорт жана сатуу негизинен чарба жvргvзvvчv субъектилер тарабынан базар шартында жvргvзvлот. Кыргыз Республикасынын бажы мыйзамдарына ылайык телевизор кабыл алгычтарын жана санариптик телекорсотvv колдонмолорун алып кирvvдо бажы баасынан 10 пайыз олчомvндо бажы алымы алынат.

4) Транспорттук тармак

Кыргыз Республикасында санариптик бервvнv киргизvv менен транспорт тармагында проблемалардын келип чыгышы мvмкvн.

Санариптик телекорсотvvго отvv жана телекоммуникацияларды (Интернет, 3G, 4G) андан ары онvктvрvv магистралдык транспорт тармагында откорvv жондомдvvлvгvн кобойтvvнv талап кылат. Учурда РРС-4 - РРС-5 жана РРС-4 - РРС-7 аралыктарында жана башка участкаларда радиорелейлvv линияларга негизделген магистралдык байланыш тvйvнv ресурстары тvгонгон. Жаны РРЛ магистралдарын куруу vчvн жыштык ресурс жетишпейт. Мындан сырткары азыр иштеп жаткан РРС жабдууларын жайгаштырууда кыйынчылыктар келип чыгууда.

Ар бир байланыш оператору озvнvн инфраструктурасын толугу менен куруп жатат. Бул ар бир байланыш операторунун чыгымынын кобойvшvно алып келет.

5) Баткен областына санариптик телекорсотvvнv киргизvv боюнча

пилоттук долбоор

Санариптик телекорсотvvнv киргизvv боюнча пилоттук долбоорду ишке ашыруу vчvн Баткен областында 7 санариптик бергич Кадамжай районунун радиорелейлvv станцияларында: "Чаувай" РРС-35 телекорсотvv каналы, "Кадамжай" РРС-51 телекорсотvv каналы, "Хайдаркан" РРС-24 телекорсотvv каналы, Баткен районунда - 52 телекорсотvv каналы, "Рават" РРС-34 телекорсотvv каналы, Лейлек районунда: шаарында "Cvлvктv" РРС-57 телекорсотvv каналы жана "Арка" РРС-26 телекорсотvv каналы жана 11 автоматтык телекорсотvv ретрансляторлору орнотулду.

Азыр Санариптик форматта: "Коомдук 1-канал", "ЭлТР", "Мир", "5-канал", "ОРТ", "РТР Россия", "РТР Культура", "Россия 24" телекорсотvv программалары, Баткен областынын 161 калктуу конушу Кыргыз радиосунун биринчи жана экинчи программалары менен камтылган.

Мындан сырткары, бул пилоттук долбоордун алкагында Бишкек, Ош, Жалал-Абад шаарларында DVT-T стандартындагы 7 ТВ жана 2 РВ программалары санарип бервvлорvн тесттик режимде берилvvдо. Баткен областынын социалдык алсыз катмарына санариптик телеберvvнv кабыл алуу vчvн 20000 санариптик телекорсотvv колдонмолору бекер берилген.

Кыргыз Республикасына DVB-T2 стандартын киргизvvдо бул ресиверлер аталган стандарттын санариптик бервvсvнvн сигналдарын кабыл ала албайт.

Ушуга байланыштуу "Кыргызтелеком" ААК Баткен области vчvн гранттык негизде берилген 20000 ресиверди санариптик бервvнv кабыл алуусун камсыз кылышы керек же аларды акысыз алмаштырып бериши керек.

Ошондой эле пилоттук долбоор тажрыйбасы, санариптик пакетте калк vчvн кызыктуу программалардын аздыгынан санариптик телекорсотvvго отvvнvн мооногv узарып жатат, буга байланыштуу социалдык пакетти тvзvv учурунда бул фактыны эске алуу керек. Санариптик бервvго отvvнvн моонотvн азайтуу vчvн телекорсотvv контенттин онvктvрvv vчvн шарт тvзvv зарыл, анын ичинде тиешелvv мамлекеттик заказды жайгаштыруу жолу менен мамлекеттик тилде дагы. Бул дагы мамлекеттин маалыматтык коопсуздугун камсыз кыла тургандыгын эске алуу керек.

6) Жыштык ресурсу

"Женева-06" планы боюнча Кыргыз Республикасына улуттук катмары бар, эн аз дегенде 10 жыштык болунчулор мумкунчулугун камсыз кылган жыштык ресурс бекитилип берилген.

5. Максат

Максат - жер устундогу санариптик берүүгө оз убагында отүнүн камсыз кылуу, калкты санариптик коп функционалдуу берүү түйүндүн негизинде баарына жеткиликтүү телекорсотүү жана радиопрограммаларды санариптик форматта кепилдикке алынган трансляция менен коп программалуу эфир менен камсыз кылуу, Кыргыз Республикасындагы коммерциялык берүү рыногун онүктүрүү үчүн шарт түзүү.

6. Милдеттер

Коюлган максаттарга жетүү үчүн томонкү милдеттерди аткаруу керек:

- телерадиоберүү тармактарынын инфраструктураларын модернизациялоо (санариптик жабдуулага которуу);

- интерактивдvv мультимедиялык тейлоолор менен кошо телекорсотvvнvн жаны кызматтарын киргизvv;

- социалдык пакет бервv программаларын тvзvv жана калыптандыруу;

- колдонулуп жаткан аналогдук бервvдогv радиожыштык ресурсунан бошонуу жана кийинки санариптик бервvдо бул ресурсту рационалдуу пайдалануу;

- коммерциялык бервvнv онvктvрvv vчvн жагымдуу шарттарды тvзvv жана улуттук аудиовизуалдык продукция ондvрvv (улуттук телерадиобервv программалары);

- кыргыз тилинде контент тvзvv vчvн мамлекеттик буйрутманы жайгаштыруу;

- санариптик телекорсотvvнv кабылдагычтар жана STB рыногун тvзvv vчvн шарт тvзvv;

- STB сатып алууда калктын социалдык алсыз катмарына мамлекеттик колдоо коргозvv;

- мамлекеттик каржылоонун коломvн аныктоо;

- санариптик бервvго отvvнv мамлекеттик колдоо боюнча иш чараларды откорvv;

- санариптик кабыл алгыч жабдууларга минималдык техникалык талаптарды иштеп чыгуу;

- шарттуу кирvv тутумуна минималдык талаптарды иштеп чыгуу.

7. Ишке ашыруу чаралары

Программаны ишке ашыруу vчvн биринчи кезекте томонкv негизги маселелер боюнча чечим кабыл алуу керек.

7) Корсотvv программаларынын социалдык пакети

Программалардын социалдык пакетин бервv Кыргыз Республикасынын жарандарын негизги маалыматтык ресурстарды алуу мvмкvнчvлvгvн камсыз кылууга багытталган. Социалдык пакетти каржылоо мамлекеттик бюджеттин, жергиликтvv бюджеттин же башка булактардын эсебинен жvргvзvлот, бирок калк vчvн бекер болот. Социалдык пакеттер программасын бервv Кыргыз Республикасынын бардык аймактарында бирдей санарип пакетинде ишке ашырылат.

Ушул жагдайлардан улам, биринчи кезекте сандриптик бервvнvн техникалык озгочолvкторvн эске алып, областтык денгээлдеги бервvчvлор социалдык пакетте бервvнv уюштуруунун принциптерин, жол жоболорун жана технологиясын иштеп чыгуулары керек.

Социалдык пакет боюнча чечим артыкчылыктуу болушу керек, анткени ал мамлекеттик бюджетти жана жергиликтvv бюджеттерди да тvзvvго таасирин тийгизет.

Социалдык пакетке жеке радиокомпаниялардын программалары сынак негизинде киргизилиши мvмкvн.

Социалдык жана билим бервv пакеттерин тvзvv маселелерин жана шарттарын маалыматтык чойродо ченемдик-укуктук жонго салууну жана санариптик бервvлорго откондон кийин телерадиобервvнv лицензиялоону жvргvзvvго ыйгарым укуктуу орган чечvvго тийиш.

8) Жер бетиндеги санариптик эфирдик бервv стандарты жана санарип

телекорсотvv колдонмолору (STB)

Дvйнодо санариптик бервvнv ишке ашыруунун коптогон техникалык вариантгары бар, ал ар кайсы региондордо жана олколордо озгочолvкторv менен айырмаланат, ал радиожыштык спектрин колдонуу боюнча, же бервvнv ишке ашыруудагы техникалык чечимдер болобу, буга ылайык, санариптик бервvнv ишке ашыруунун тигил же бул ыкмасына байланган STBга карата техникалык талаптар менен дагы айырмаланат.

Мvмкvн болгон техникалык проблемалардан качуу жана Кыргыз Республикасында ондvрvлгон жана импорттолгон STB техникалык шайкештигин камсыз кылуу vvvн, бул Программа тарабынан бул стандарт vvvн STBга томонкv минималдык талаптар коюлат:

- бир телекорсотvv каналынын тилкесинин жазылыгы 8 МГц, жумушчу жыштыктардын диапазону 174-230 МГц жана 470-862 МГц;

- бир жыштыктагы тармактардагы ишти колдоо (SFN);

- Кыргыз Республикасында турмуш тиричилик техникаларынын стандартына туура келvv;

- DVB субтитрлерин колдоо;

- колдонуучу меню кыргыз жана/же орус жана англис тилдеринде;

- колдонуучунун нускамасы кыргыз жана орус тилдеринде;

- абоненттик терминалдын программасын алыстан жанылоону камсыз кылуу;

- санариптик бервv операторлорунун программалык камсыздоону жана озгортvv мvмкvнчvлvгvн камсыздоо;

- кvтvv режиминде билдирvv тутумун колдоо.

Таза атаандаштыкты камсыздоо жана жыштык спектрин натыйжалуу пайдалануу, жер бетиндеги санариптик эфирдик бервv тармактарын курууга каржы чыгымдарын кыскартуу максатында, Кыргыз Республикасынын Окмотvнvн чечими менен DVB-T2 стандартына караганда жогорураак сапаттык мvноздомолорv бар стандарттын киргизилиши белгиленvvcv мvмкvн.

9) Шарттуу кирvv тутуму

Санариптик бервvго отvv программасы республикасынын бюджетине коп кvч салбаганга багытталган. Ушул максатта коммерциялык бервvлордv тез онvктvрvv зарыл. Акы толоочv контенттин бервvсvнvн негизги шайманы шарттуу кирvvнvн тутумунун бардыгы болуп саналат (мындан ары - ШКТ).

Ушуга байланыштуу, бул Программа менен Кыргыз Республикасынын санариптик эфирдик бервvсvнvн тармагына шарттуу кирvvго карата томонкv минималдык талаптар бекитилет.

ШКТга жалпы талаптар:

- ар бир оператордун 24x7 форматындагы коз карандысыз операциялык иши камсыз болушу керек;

- ШКТ эфир аркылуу колдонмолордо жана смарт-карталарда программалык кодду жаныртууну колдоп турушу керек;

- потенциалдуу жеткирvvчv муну vчvн талап кылынган лицензияларга шилтеме жасоо менен, ШКТ колдогон интерактивдик кызматтарды деталдуу сvроттоп бериши керек.

10) Сертификат бервv

Рынокко тvшvп жаткан санарип телевизорлорун жана STBларды минималдык техникалык талапка ылайык сертификаттар менен камсыз кылуу керек, ал алардын тvзvлvп жаткан санариптик бервv тармактары менен шайкеш келvvсvн камсыз кылат жана калкты туура эмес продукцияны сатып алуудан коргойт.

2014-жылдын 1-январынан баштап Кыргыз Республикасына DVB-T2, MPEG-4 стандартын окубай турган телевизор кабыл алгычтарын жана STBларды алып келvvнv чектоо процессин баштоо керек.

11) Жыштыкты пландаштыруу

Радиожыштык ресурсун албай туруп санариптик бервv тармагын онvктvрvv мvмкvн эмес. Санариптик бервv азыркы иштеп жаткан аналогдук телеберvvлор тартып жаткан жыштык диапазонунда онvгvп жаткандыгы кырдаалды татаалдантат. Программаны ийгиликтvv ишке ашыруу vчvн жыштыкты пландаштыруу боюнча бардык чараларды корvv зарыл.

Радиожыштык спектрин таасирдvv колдонуу максатында, мамлекеттик бийлик ыйгарым укук берген органдар аныктаган, радио жыштыктын тартыштыгы байкалган аймактарда бир жыштыктуу тармакты (SFN) пландаштыруу зарыл, ал эми жыштык ресурсу боюнча

чектоо жок жерлерде коп жыштыктуу тармактын негизинде тvйvн кура берсе болот.

Бул Программада жыштыкты болvштvрvvнvн томонкv тартиби белгиленет:

Эки жыштыктык болvvлор Кыргыз Республикасынын бардык аймактарында ("Баткен" аймагынан тышкары), азыркы учурда оздорvнvн жыштыктык ыйгаруусу жана 174-230 МГц жана 470-862 МГц диапазонунда телебергичи бар жергиликтvv жеке теле компаниялар азыркы берvvлордvн телекорсотvv программаларын корсотvvнv камсыз кылуучу жаны операторду тvзvv жолу менен санариптик берvvго отvшv vчvн пайдаланылат.

Кыргыз Республикасынын интеллектуалдык потенциалын которvv максатында билим берvv тармагына жаны технологияларды киргизvvнvн маанилvvлvгvн эске алып, Эл аралык электрбайланыш бирикмеси менен биргелешип ишке ашырылып жаткан "Тоолу рельефтvv олколордо мультимедиялык санарип интерактивдик берvv тармагы" пилоттук долбоорун киргизvvнvн жыйынтыгы менен сынак аркылуу болvно турган, билим берvv каналын ачуу vчvн 1 жыштык болvv каралган.

3тон 10го чейинки жыштык болvvлор санариптик рынокту онvктvрvv vчvн атаандаштыкты тvзvv максатында колдонулат. Бул жыштыктык болvvлор сынак же аукцион аркылуу жvргvзvлvшv керек.

Кыргыз Республикасынын калкынын маалыматтык коопсуздугун сактоо максатында жана санариптик берvvнv киргизvvнv тездетvv vчvн, Кыргыз Республикасынын "Электр жана почта байланышы" жонvндо Мыйзамынын 9-беренесине ылайык жана санариптик технологияларга тезирээк отvv зарылдыгын эске алып, Кыргыз Республикасынын бардык аймагы боюнча vч жыштыкты "Кыргызтелеком"ААК болvп берvv зарыл.

Ошондой эле, Кыргыз Республикасынын аймагын социалдык пакет программалары менен камсыздоо vчvн "Кыргызтелеком" ААК Кыргыз Республикасынын бардык аймагы боюнча бир жыштык болvп берvv керек.

"Кыргызтелеком" ААК курамынан РМТР РОБ болунгон учурда жыштыктык берүүлор жана телепрограммаларды, анын ичинде санариптиктерди берүү үчүн арналган ыйгарымдар жаны уюшулган түзүмго бекитилип берилиши керек.

Мында "Кыргызтелеком" ААК бир катар шарттар коюлат:

- Баткен областынын калкынын социалдык алсыз катмарларына болунуп берилген социалдык пакеттин 20000 гранттык ресиверлерди кабыл алууну камсыздоо же аларды алмаштырып берүү;

- 2013-жылга чейин Кыргыз Республикасынын калкынын минимум 95% социалдык пакетти кабыл алуу менен камсыздоо;

- 2018-жылга чейин белгиленген тарифтер боюнча социалдык пакетти берүүлөрдү киргизүү;

- 1000 адамдан кем эмес эл жашаган, Кыргыз Республикасынын бардык калктуу конуштарын камтыган коммерциялык тармагын түзүү.

Мамлекеттин болочок пландарын ишке ашыруу максатында республиканын бардык аймагы боюнча бир жыштык болуу резервге коюлган.

Калган жыштыктар атаандаштыкты жаратуу максатында санариптик берүү рыногун онүктүрүү үчүн пайдаланылат.

Кыргыз Республикасы үчүн берилген жыштыктардын бардыгы эле колдонула берилбейт, жыштыкта бузулуулар болушу мүмкүн. Ошондой эле жыштык болунбөгөн жыштык ыйгарымдарга айлантууда аларды алмаштыруу зарылдыгы пайда болушу мүмкүн. Буга байланыштуу жыштык болунбөгөндөрүн (мультипликстерди) пайдалануу тартибине ылайык бузулуу проблемаларын чечүү үчүн резервде калтырылып, мамлекеттик резерв деп

эсептелет.

12) Откоол мезгил

Бир эле учурда аналогдук жана санариптик телекорсотvv берилип жаткан этаптагы откоол мезгил шарттарында уюштуруучулук-техникалык бир катар маселелерди чечvv зарылдыгы пайда болот:

Радиожыштыктардын жетишсиздиги

Радиожыштык ресурсу аналогдук бервv менен толук иштетилген пункттарда бул маселе абдан курч турууда, б.а. тоскоолдуктардан бош жыштык жок. Мындан сырткары, аналогдук бервvчvлор азырынча очvрvло элек, ал эми санариптер ишке киргизилген. Мындай учурда откоол процесстин катышуучуларынын оз ара макулдашуусу керек. Бир процесс эле токтоп калса, анда кыйын кырдаал тvзvлот. Мисалы, эгер региондо STB менен камсыз кылуу аяктай элек болсо, анда аналогдук бервvhv очvрvv калктын нааразычылыгын жаратышы мvмкvн. Же чектеш мамлекеттин жонго салуучу органы менен жыштыктарды ыйгаруу процесси бvто элек болсо, санариптик бервvhvн оператору бергичти иштете албайт.

Бул койгойдv чечvv vчvн, ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган аналогдук телеберvvлорго жыштык болvп берvv иш аракеттерин токтотуу тууралуу администрациялык чечим кабыл алышы керек.

Каржылоодогу керектоолор

Модернизациялоо жабдууларды, программалык камсыз кылууну жана интеграторлордун кызматын сатып алуу vчvн каражатты талап кылат. Эгер оператордун же берvvчvнvн модернизацияны камсыз кылуу vчvн жетиштvv каражаты жок болсо, ал оз максатын убагында аткара албайт. Бир катышуучунун кармалуусунун натыйжасында буга байланышкан башка процесстер да кармалат.

Паралелль берvv учурунда (аналогдук жана санариптик) бюджеттен кошумча каражат талап кылынат.

Маалыматтык колдоо

Санариптик берvvго отvv ар бир корvvчvго тиешелvv болгондуктан, процессти маалыматтык колдоо менен камсыз кылуу керек.

Коптогон алдыга коюлган маселелер откоол мезгилде гана чечилбестен, санариптик берүүнүн бүт онүгүү мезгилинде чечет. Санариптик берүү процессин тез жана натыйжалуу киргизүү үчүн томонку иш чараларды откорүү талап кылынат:

- берүүлөрдүн программасынын калк үчүн акысыз таратуу мамлекет тарабынан кепилдикке алынган социалдык пакет программаларынын тизмесин аныктоо;

- бир убакта иштеп жаткан аналогдук жана санариптик телекорсотүү программаларын берүүнүн мооноторүн жана механизмдерин аныктоо;

- санариптик жана кабыл алуучу жабдууларга болгон техникалык талаптарды, шарттуу кирүү тутумуна минималдык талаптарды жана аларды контролдоо механизмин иштеп чыгуу жана бекитүү;

- санариптик берүүгө отүүнүн жыштыгын пландаштыруу;

- санариптик берүүгө отүүнү каржылоочу булактарды аныктоо;

- санариптик берүүгө отүүнү мамлекеттик ММКларда медиа колдоо жүргүзүү;

- улуттук аудиовизуалдык продукцияны ондүрүшүнө мамлекеттик заказдарды жайгаштыруу.

Кыргыз Республикасында санариптик берүүнү тез киргизүү максатында калкка STBны арзан баада сатып алуу мүмкүнчүлүгүн түзүп берүү керек. Ал үчүн STBны импорттоодо преференция берүү зарыл.

8. Ресурстук камсыз кылуу

13) Талап кылынган инвестициялар жана каржылоо булактары

Санариптик бервvго отvv бизнес чойролордvн эсебинен ишке ашырылышы vчvн бул Программа мамлекет тарабынан тиешелvv шарттарды тvзvvго багытталган. Мына ошентип, мамлекеттик жана жергиликтvv бюджеттерге минималдуу кvч келтирvv камсыз кылынат. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына тиешелvv толуктоолорду жана озгортvvлордv киргизvv жана зарыл болгон учурда ченемдик-укуктук актыларды иштеп чыгуу жана кабыл алуу зарыл.

Окмоттvн жана башка бийлик бутактарынын катышуусу программалык бервvлордvн социалдык пакетин уюштурууда жана калктын социалдык алсыз катмарына санариптик бервvнv корvvсvно мамлекеттик колдоо корсотvvдо каралган.

9. Квтvлгон натыйжалар

14) Санариптик коргозvvго отvv томонквлорго мvмквндвк берет:

- маанилvv жаратылыш ресурсун - радиожыштык спектрин пайдаланууну натыйжалуулугун 4тон 9 эсеге чейин жогорулатат, бул кабыл алынган программалардын санынын кобойvшvн камсыз кылат;

- сигналдардын функционалдык багытына карабастан бирдиктvv санариптик форматтагы байланыш линиясы боюнча сигналдарды бервvнv камсыз кылат (телефон, маалыматтарды бервv, телекорсотvv, уктуруу, мультимедия ж.б.);

- телекорvvчvго программалардын санынын кобойvшv, cvроттvн жана vндvн сапатынын жогорулашы, интерактивдvvлvк ж.б. сыяктуу жаны пайдалануучулук касиеттерди сунуштайт;

- контентти сактоонун, иштеп чыгуунун, алуунун жана бервvнvн жаны тутумун тvзvv;

- эфирдик телекорсотvvнv бервvчvлор керектеген электр кубатын 6дан 10 эсеге азайтуу, ошол эле учурда орт жана экологиялык коопсуздукту которvv.

Санариптик бервvнvн артыкчылыктарын пайдалануууда томонкvдой натыйжалар кvтvлот:

- мамлекет тарабынан маалымат, маданият жана билим бервv функцияларынын аткарылышы;

- бирдиктvv маалыматтык мейкиндик тvзvv, маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу;

- санариптик бервvнvн заманбап туруктуу тvйvнvн тvзvv;

- калкты коп программалуу бервулор менен камтуу жана калкты маалыматтык ресурстарды алуу менен камсыз кылуу;

- калкты "бервунун социалдык пакет программалары" менен камсыз кылуу;

- интерактивдик мультимедиялык бервуну онуктурүү;

- бервулордун сапатын жогорулатуу.

15) Мүмкүн болгон коркунучтар жана тобокелдиктер:

- откоол мезгилдин моонотунун узарып кетиши;

- ченемдик укуктук актыларды оз убагында иштеп чыгып, кабыл албоо;

- минималдык талапка жооп бербеген санариптик кабыл алгычтардын таралышы.

10. Корутунду жоболор

Республиканын аймагында санариптик бервуну онуктурүү приоритеттүү милдет болуп

саналат. Бул милдетти ишке ашыруу аудиовизуалдык продукцияны онvктvрvvдо, ошондой эле телекоммуникация инфраструктурасын онvктvрvvдо жатат.

Программанын ийгиликтvv ишке ашышына тvрткv берген факторлор:

- жеке менчик операторлордун санариптик берvvго болгон кызыкчылыгы;

- калктын кызыктуу, жаны программаларга жана санариптик телекорсотvv кызматына болгон керектоосv.

Конvл бурууну талап кылган факторлор:

- Программаны ишке ашыруу бир катар инвестицияларды жана мамлекеттик колдоону талап кылат;

- санариптик берvvго ийгиликтvv отvv vчvн ар кандай мамлекеттик органдар менен бизнес-тvзvмдорvнvн макулдашылган жана оз убагында кабыл алынган иш-аракеттери талап кылынат.

Финмин - Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги;

МСК - Кыргыз Республикасынын Окмотvно караштуу Мамлекеттик

салык кызматы;

МБК - Кыргыз Республикасынын Окмотvно караштуу Мамлекеттик

бажы кызматы.